

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vineria

Prețul inserțiunilor: un gir pe 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori neîncadrate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Intervenirea bisericii

(=) Luptă intensă și foarte îndreptățită, împotriva alcoolismului, se poartă și în vechea și vestita Mitropolie a Moldovei și Sucevei.

Oirava băuturilor spirtoase s'a răspândit pretutindeni în proporții dintre cele mai îngrijtoare. Sute și mii de muncitori și țărani, din satele și orașele țării noastre, bătrâni și tineri, femei și copii, năpădesc asupra cârciumelor, ca să și astâmpere pofta zilnică a băutului și ca să rotunzească tot mai mult buzunarele fără fund ale ju-pânilor și domnilor negustori de rachiu și ale fabricanților creștini și necreștini de otrăvuri.

Mulțimea sărbătorilor, și mai vătos nuntile ce se fac în săptămânile acestea, sânt prilejurile cele mai exploatate pentru desfacerea băuturilor spirtoase, și în special a rachiuului, la saie.

Situația aceasta de jale trebuie să alarmeze atât societatea, cât și biserica, deoarece să i termină în ajutorul statului, luptând cu armele cele mai puternice împotriva îmbătării și pentru întronarea cumpătării sau chiar a reținerii totale dela băuturi alcoolice.

Mitropolia Moldovei și Sucevei, cum ni se vestește dela I și, a hotărât să ducă luptă energetică împotriva primejdiei alcoolismului la saie.

I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen a convocat la Mitropolie preoțimea de sub obăduirea Sa, și i-a indicat o serie de măsuri pentru combaterea alcoolismului la țărănime.

S'a observat adeseori, că în capul meselor de nunți și cunetrui, unde alcoolului i se dă cinste extraordinară, se găsesc înșiși preoții. De aceea, înaltul prelat dela Iași pune în vedere slujitorilor altarului următoarele:

Se va opri în viitor, sub aspră pedepă, ca preoții la asemenea ocazii să participe la petrecere, bănd rachiu; li se interzice tot odată de a da binecuvântarea la mesele, unde se consumă rachiu.

Toate aceste sânt măsuri bune și înțelepte și vrednice să fie urmate.

Preoții noștri, și toți oamenii de bine, au dreptul și datoria să lumineze mulțimea despre toate primejdii, cu care beția des repetată amenință moralitatea, averea și sănătatea ființelor omenești.

Prin îndrumări și exemplu să procedăm la lucru fără întârziere. Iar dacă bătrânii se desbară poate greu de păcatul, care li-a sleit puterile în curs de

Cuvintele dlui ministru al cultelor Al. Lăpedatu

P. S. Sa Episcopul Vartolomei al Râmnicului Noului Severin, — cum am anunțat — și-a desvoltat, în ședințele senatului dela 28 și 29 Dec. 1923, interpelarea în chestiunea situației materiale a bisericii, arătând că preoțimea minoritară este cu mult mai bine retribuită, decât preoțimea română. P. S. Sa a cerut ca statul să ajute după bună dreptate bisericile noastre ortodoxe.

Cuvântarea rostită de dl A'lex. Lăpedatu, ministrul cultelor, ca răspuns la această interpelare, cuprinde — după notele stenografice — și următoarele declarații în chestiunea salarizării preoților:

Prea Sfințitul Episcop al Râmnicului, ca și toți oamenii bisericii cu care am venit în contact și am discutat această chestiune, știu prea bine că eu de cum am intrat în guvern, la departamentul cultelor, mi-am dat seama atât de situația grea în care se găsește preoții prin salarizarea pe care statul li-o acordă acum, cât și de faptul că această situație trebuie remediată numai decât.

În același timp, examinând bugetul cultelor, am constatat disproporția sumelor pe care statul le acordă bisericilor eterodoxe față de biserica ortodoxă.

Eu cred că nimeni nu poate contesta interesul meu pentru biserica națională. Cel puțin jumătate din scrierile mele istorice sânt consacrate trecutului acestei biserici. Particip, apoi în mod activ, la viața bisericească, fiind membru în toate corporațiile organizației noastre ecleziastice de peste munți: în comitetul parohial, în sinodul eparhial, în consistoriul episcopesc și în congresul național bisericesc al mitropoliei transilvane.

Statul e obligat să susțină fără deosebire și în mod echitabil bisericile de toate confesiunile, ca unele ce îndeplinesc același rol moral și religios, hărăzit lor de Hristos pe pământ.

Dar, unele din aceste biserici prin dezvoltarea lor favorabilă în trecut, dispun de mijloace mai însemnate de cât altele, neprivilegiate și chiar nerecunoscute secole de-a rândul de fostele stăpâniri. Avem adevărat biserici bogate și biserici sărace. Și biserica săracă, la noi, este din nefericire tocmai cea națională. Din acest punct de vedere statul trebuie să facă o deosebire: să echilibreze dotația la care e obligat față de ele.

Dar mai e ceva. Chiar în lăuntrul aceleiași biserici sânt mai multe categorii de enorii și de preoți: unele mai bune, altele mai săbe, ce privește veniturile. Și din acest punct de vedere statul trebuie să facă o deosebire la

plata salariilor. Căci negreșit, nu este drept și nici în interesul misiunii ce urmărește biserica, ca bietul preot din creștii munților apusei, fără pământ de cultură și cu sate sărmane, să fie retribuit la fel cu preotul de pe văile roditoare ale Mureșului, cu pământ înfrâns de cultură și cu sate înflorite. Statul nu trebuie deci să salarizeze la fel pe toți, ca astăzi, ci numai să compenseze în chip echitabil și folositor, veniturile preoților, așa ca să nu fie, relativ, unii prea îndestulați, eșii alții prea lipsiți.

Din momentul când am venit în capul ministerului, de culte mi-am dat seama că bugetul cultelor trebuie complet reamănat în actuala lui întocmire, ca să corespundă cu adevărat necesităților pe care biserica le reclamă, cu toată dreptatea, dela stat.

Dar am văzut că această lucrare nu se poate face decât după aceea a constatării veniturilor pe care preoții le au și le folosesc din averile proprii ale bisericilor ce deserveșc și după aceea a întocmirii, pe baza acestor constatări, a unor noi norme, nu de salarizare, ci de completare a veniturilor personalului clerical.

Lucrarea aceasta nu se poate face însă în o lună două, ci în câteva luni de zile, condus fiind cu toată serioșitatea și stăruință. Și atunci nu se va mai întâmpla ceea ce spunea P. S. Sa, ca preotul rom. cat., din Săcuime, cu una sută de mii lei venit pe an din averea proprie a bisericii sale, să mai primească dela stat un cadou de 2000 lei pe lună pe care să l încazeze cu un zâmbet de ironie.

Eu mi-am propus, domnilor, să fac această lucrare, și o voi face.

Biserica română din Transilvania reprezintă în actuala ei organizație de peste jumătate de veac, o tradiție pe care nu este iertat să o stăpânim în dezvoltarea ei înainte de a socoti și chibzuit bine îndreptarea ce trebuie să i se dea în viitor, potrivit noilor schimbări și întocmiri intervenite în viața românească prin constituirea statului întregit...

Trecem prin greutăți pe care mai toți le simțim deopotrivă, dar instituțiile noastre istorice vor ieși călite din aceste greutăți și vor ajunge la limanul dorit. Să avem deci încredere, să fim plini de nădejde și să lăpădam dela noi amărăciunea, căci vom dobândi binele meritat.

Ce mă privește, dacă nu aș fi avut această încredere și nădejde și dacă nu aș fi avut convingerea că sânt și eu în stare să contribuiesc, cât de cât, la pregătirea binelui viitor, vă asigur, domnilor, că nu aș fi primit o răspundere așa de mare ca aceea ce mi s'a dat: de a fi, față de guvernul țării, reprezentantul intereselor și năzuințelor bisericii noastre străbune.

mulți ani, ne adresăm cu atât mai ales tinerimii, care se poate deprinde cu mult mai ușor să nu se îmbete, ci să rămână totdeauna trează și sănătoasă, ferindu-se de orice băutură amestecată, și indemnând și pe alții să lucreze în același fel.

Aiarnă dela mintea și voința noastră a tuturor, să avem generație de oameni viguroși la suflet și la corp.

Biserica drept măritoare cere dela

membrii săi cumpătare în băuturi, în tota vremea — cere unor și refinare totală și înlocuirea băuturilor alcoolice cu băutură lipsită de alcool.

Eată înaintea noastră drumul drept ce duce țara și neamul la înflorire, spre lauda și mărirea Domnului și cinstea celor ce-L slujesc.

Putină răbdare încă, bună înțelegere între toți, conlucrare și sprijin reciproc, și vom ajunge ca în statul român și prin statul român. *biserica ortodoxă să devină ceea ce trebuie să fie în viața neamului, — instituțiunea care să promoveze toate năzuințele superioare, religioase și morale, ale acestui neam.*

Acestea sânt lămuririle, precise și actuale, date din partea dlui ministru al cultelor Al. Lăpădatu.

Enunțările sale, făcute în senat, arată că statul va fi «sustinatorul conștient al intereselor bisericii sale naționale,» și că acelaș stat care a creat România integrită de astăzi, «*va aduce și biserica națională la nivelul la care trebuie ea să ajungă, adică să rivalizeze și să emuleze cu cele mai bine organizate și conduse biserici.*»

Astfel, biserica noastră și preoția ei nu poate decât să dorească *înfăptuirea* cât mai întârziată a frumoaselor cuvinte, rostite de dl Al. Lăpădatu ca ministru și ca istoric, — pentru că în noua orânduire a roșurilor sale, această biserică să poată răspunde tuturor necesităților atât din punct de vedere moral, cât și național.

Congresul național-bisericesc nu este al partidelor politice, — și cu toate acestea vedem ca mirare, că organele oficiale ale partidului național vestesc alegeri de deputați, săvârșite zilele acestea, ca făptuite din punct de vedere al partidului politic național. Dacă se pune astfel chestiunea, ne vom trezi deodată, că și celelalte grupuri politice își pun candidații și-i susțin pe temeiul interesului de partid. Noi, oamenii bisericii, ne ferim mereu să intrăm în politicianismul în corporațiile bisericești. Dorim să nu fim stăpâniți, ci dimpotrivă ajutați, în această năzuință care nu poate fi decât spre folosul obștesc al neamului și bisericii.

Scrisoarea Primatului de Canterbury către ierarhii bisericii anglicane

(Stăruit)

VIII. După toate se-ștea mai este o chestie de o importanță deosebită de mare, — a legăturilor dintre Biserica Angliei și Biserica Romei. Voi conștii împreună cu mine că în ceea ce privește acest subiect, el iese din cadrul problemelor reunirii, întru cât atinge nu numai istoria vieții englezești, ci și pretențiile și punctul de vedere de azi. Și e mai presus de ori ce îndoielă, că de ambele părți există patimi, așteptări în stare a se trezi, de care trebuie să ținem socoteală, pentru că, în cazul că se deșteaptă, cu greu le putem domoli.

Eu adeseori am venit la ideea că nu e de recomandat să ne alungăm de acest subiect. Lumea pretinde că «chiar de se îmbecească» e mai bine și mai folositor să ne vedem de alt lucru. Asta poate să fie adevărat, dar frăția Ta și eu sântem autorii apelului cără toate popoarele creștine și eu, cel puțin găsesc că e greu să mă împac în fața acestui document cu o atitudine de apatie sau de curată timiditate când e vorba să ne ocupăm de chestiunea română. Noi nu sântem obligați numai de cuvintele și înșuși de spiritul «apelului», ci avem înaintea noastră înșuși învârșirile aceleși: Conferințele de Lambeth din 1920. Acolo am declarat că «sântem gata cu toată bucuria să înțrăm în discuțiuni pretenșii cu romano-catolicii, când numai ni se va da prilejul.» N'am drept

să zic că aceste enunțări ale conferinței de Lambeth au influențat opiniile romano-catolice, dar sânt sigur, că ele au mărit răspunderile noastre în această privință. În urmăre am fost vesel când am aflat, înaintea cu doi ani, că se pune la cale o conferință particulară ori o conversație între cardinalul Mercier, venerabilul arhiepiscop de Malines și câțiva anglicani, cari aveau să se întâlnească la reședința sa, cu scopul să discute barierele familiare, existente între biserica Angliei și a Romei. Deși eu nu am nici o răspundere pentru aranjamentul acesta și nici chiar v'o cunoștință oficială despre ea, am fost informat în mod foarte curtenitor despre viața propusă și mi s'a spus și numele acelora, cari aveau să ia parte la discuțiile de informare.* Substanța conversației, ce s'a și put mi s'a adus la cunoștință atât din partea cardinalului cât și din partea amicilor anglicani. În mod necesar s'au referit, în bună parte la poziția și pretențiile Ponteficului Roman sau cu alte cuvinte la primul Papă. Un memorandum despre acelaș precum și despre alte feurite subiecte, ce a pregătit grupul anglican a fost discutat, precum și apelul către toate popoarele creștine al conferinței de Lambeth și după cum sânt informat a fost discutat punct de punct.

S'a propus, cu privire la vizita a doua a cei doi arhiepiscopi anglicani (de Canterbury și de York) să se designeze delegați și programa ce va avea să se discute. Nu mi se părea potrivită această cale, dar în corresponsența, ce s'a schimbat, am arătat că sânt gata să iau cunoștința oficială despre aceste aranjamente în data ce o recunoaștere la fel se va da și din partea Vaticanului. Punctul meu de vedere a fost aprobat, după cum dovedește corresponsența, ce o posed cu privire la acest obiect și în consecință am luat precum arătai mai sus o amicală cunoștință de a doua vizită a grupului anglican la Malines, în Martie 1923. Aceștia au fost primiți cu o prea plăcută ospitalitate, ce li s'a oferit în mod afabil și au fost sutiți cu toată delicatetea. Conversațiile cu acea ocazie s'au ținut în bună parte cu privire la unele probleme administrative, care ar fi la ordinea zilei dacă și când se va ajunge la un acord în privința marilor chestiuni doctrinale și istorice, cari despart cele două biserici.

A treia conferință dela Malines

S'a convenit să se ție și o a treia conferință. Era dorința ambelor părți, ca numărul participanților să sporască și eu mi-am luat răspunderea a invita în sfârșit pe Dr. Charles Gore, fostul episcop de Oxford și pe Dr. Kidd, directorul de la colegiul Keble (ambii experți în chestiunea română), ca să se așeze la grupul anglican. Aceasta sporă răspunderea mea în înțepindere și m'am găsit în plin acord cu Eminentia Sa Cardinalul ca și cu ceilalți membri ai grupului original, că înainte de toate, înălțând orice chestii practice să se dea atenție marilor chestiuni doctrinale și istorice care se pun între aceste biserici. Anume memorandele s'au pregătit și au circulat între membri** și am fost în situația plăcută de a confera personal la Lambeth cu cinci anglicani, cari aveau să ia parte la a treia conferință, împreună cu câțiva amici și consilieri ai mei, pe cari i am invitat să ia parte acolo. Eu am socotit că e de importanță, ca reprezentanții noștri la conferințele ce se țin, fie cu evanghelicii, ortodocșii, ori romano-catolicii, deși sânt liberi să-și exprime părerile lor individuale, cu toate acestea relativ la chestiunile ce se discută nu pot aduce părerile lor individuale, ci ei nu s'au acord cu ceea ce marea comunitate anglicană a susținut sau are să susțină în viitor. Am socotit precum spusel adeinacori, că oșpeții noștri la Malines n'au să uite de punctul de vedere istoric anglican și de adevărurile vechi, precum acestea au fost acceptate de marii noștri teologi din veacul al XVI. și XVII-lea, dela care noi în nici un chip nu ne gândim să ne abatem sau să ne clintim din loc ori să slăbim. Aveam impresia că e lucru clar și pentru membrii romano-catolici ai conferinței dela Malines, care avea acum în plus

pe Monsignorul B. H. fol și pe abatele Hemmer că țaria și coherența — după credința noastră — a doctrinei și sistemului anglican vor fi într-un mod hotărât susținute fără discuție.

Restabilire — nu tratative

După aceste aranjamente, a treia conferință s'a ținut la Malines cu v'o câteva săptămâni înainte, în aceeași călduroasă ospitalitate ca și în trecut. N'am avut vremea necesară să studiez dările de seamă despre conversațiile avute, și mai puțin deosebirile neresolvate, care s'au stărnit, dar pot zice din capul locului, că dupăcum era inevitabil, discuțiile au rămas s tot în stadiul elementar și că, după părerea mea, nu se poate prevedea ce nifim rezultat vor avea. Nu e necesar să se spună că s'a încercat să se facă cerace se numește: anume «tratative». Anglicanii, cari au luat parte cu îndemnul meu hotărât nu sânt în nici un înțeles delegați sau reprezentanți ai bisericii ca atare. Ei nici nu voesc dar nici nu pot să le atribui acest caracter. Și aceasta se știe de amândouă părțile. Ei au căutat mai mult să efectueze unele restabiliri de chestii controversate, și elucidarea unor chestii înalcite. Și mi se pare, că nu poate fi îndoieie lucrul să ajungem la bun sfârșit, după pronia dumnezească, atunci când bărbați, cari posed deplină pregătire în aceste chestiuni, într'o atmosferă de bunăvoință să ia contact liniștit și să schimbe păreri fără de nici un prejudețiu cu un grup de teologi romano-catolici la fel pregătiți. Alte planuri nu se mai pregătesc, dar e cu neputință, mă gândesc, să dubitez că din toate discuțiile, cu multă precauțiune ce s'au desfășurat, să nu ajungem la un rezultat. Noi, la urma urmelor, am apucat pe această cale, ca și în alte căi, ca să satisfacem îndemnulul precis al conferinței de Lambeth, de a invita căpeteniile altor biserici să discute cu noi posibilitatea poririi hotărâte de cooperare în încercarea comună de a restaura unitatea bisericii lui Hristos.

Deplină răspundere personală

Eu am fixat toate acestea ceva mai pe larg, cu toate că, natural foarte mult ar mai fi de spus. Ce e drept, sper că voi mai avea ocazie în congres sau în alt loc potrivit să mai vorbesc despre acest obiect. După natura lucrului cele întreprinse sânt din necesitate lucruri particulare. Spre a le trata în public, mi se pare că n'ar duce la scop.

Despre cele ce am făcut însă iau toată răspunderea. M'am cugetat că nu-i lucru drept nici chiar practic să trec și asupra altora această răspundere, deși în mod confidențial am dat de știre tuturor episcopilor noștri dieceani, și în special arhiepiscopului de York despre toți pașii făcuți.

Greutățile sânt imense. Frăția ta le știi tot așa de bine ca și mine. E-le pot ajunge înacă să ni se pară învingibile. Pavel se străduiește să samene și Apollo să ude, dar Domnul este care face să crească.

IX. În această scrisoare, iubitule frate, am înșirat faptele și încercările, pe care — după cum bine știu — le cunoști de aproape. Despre toate câte preocupă lumea de azi se vor gisi unii să zică — dar aceștia nu sânt între noi, sânt sigur — că prea mult ne ocupăm, stăduindu-ne cu chestia reunirii bisericii lui Hristos.

Noi însă simțim o mare răspundere de a face pași către vindecarea și îmbunătățirea omenirii suferinde. Dacă biserica e să îndeplinească această misiune în lume, străduințele ei înfinit de mult sânt slăbite câtă vreme se găsește în situația de a merge înainte în deașemenea independent, ear nu ca un singur corp unitar.

Din încrederea simolă și din tot adâncul inimii în povățuirea Duhului sfânt, ne hănim cu nădădea și ne întărim curajul. Greutăților ce împlinim să opunem zel mai înfălcărat. Vedenia, ce Domnul nostru credem că a înălțat înaintea noastră, arată cu degetul spre calea de reunire.

Poate să nu fie scurtă această cale, însă noi credem că e adevărată.

Rămân, ca întotdeauna, iubite arhiepiscopae al vostru credincioși frate și slujitor Domnului nostru Isus Hristos. *Randall Cantuar*

Tradus din The Guardian Nr. 28 XII 1923 sub titlul: Reunion Of The Churches. Important Pronouncement. Primate's letter to archbishops and mitropolitans.

Tr. Scorobet

*) Din partea Anglicanilor au fost Dr. A. Robinson, canonic de Wells, Dr. Walter Frere și lord Halifax, ear din partea rom.-cat., Eminentia Sa, cardinalul Monsignor van Roey, vicar general și abatele Postal.

**) Ca să prevenim orice neînțelegere trebuie să arăt că a doua broșură intitulată: Alte noul considerat în chestia reunirii — a fost publicată independent, de Lowa Halifax cuprinzând vederile sale personale cu privire la originea papalității. Acele vederi nu sânt și ale soților săi dela Malines.

Dotăția preoțimii

Aflăm că guvernul român vrea să introducă modalități noi, și cu totul deosebite de cele întrebinate până acum, la plățile salariilor preoțimii.

Și adică: Așa numita *congrua*, este vorba să fie plătită nu prin mijlocirea bisericii, ci prin a direcțiilor financiare din județe și orașe, sau chiar prin a percepțioanelor comunale, — care apoi de sine înțeles vor avea să facă și reținerile de anumite procente la fondurile statului.

Modalitatea aceasta de plată a congruei — care a fost, chiar și sub stăpânirea maghiară o *Intregire* dela stat a salariilor preoțimii distribuită prin biserică, — nu poate să fie nici decum în avantajul preoțimii noastre. Este de ajuns să amintim b. o., că fondurile de penzi ale eparhiilor mitropolitane ardelenze se regulează, în condiții cu mult mai superioare, în favoarea preoțimii, decât o face aceasta organismul statului în cadrul fondului de pensii care funcționează la.

Biserica noastră este prin urmare hotărâtă a se opune cu toată energia modalităților de plată a dotăției preoțimii în felul cum se planuește, și a cere ca înțelegerea de salar preoțesc, sau congrua, să se împartă, și d'acum încolo, tot prin mijlocirea bisericii, cum s'a obișnuit în întreaga mitropolie.

Asupra acestui chestiuni vom stăru, — când va cere trebuința. De astă dată observăm că dacă este vorba de congrua, ar fi cu mult mai de dorit, din orice punct de vedere, *îmbunătățirea* ei.

Nr. 507/1923.

Convocare repetată

Dați fiind că la prima convocare preoțimea tractuală s'a prezentat în număr neînsemnat, convocăm din nou preoțimea la o conferință pe ziua de Sâmbătă, 20 Ianuar v. (12 Februar n.) 1924 ora 11 a. m. în școala confesională din Mercurea.

Obiectul: «Casa preoților» pe lângă universitatea din Cluj. În scopul adăpostirii fiilor de preoți cari studiază la acea universitate.

Miercuri, 8 Ianuar 1924.

Prof. Avr. S. Păcurariu.

Societatea și tinerimea

Viața în familia și în societatea românească trece astăzi prin mari schimbări. De când ni s'a lărgit hotarele țării, și de când mulțimea străinilor a dat năvală în orașele și orașele noastre căutând să-și facă repede situație strălucită materială, înăuntrul păgubitoare se ivesc și în viața noastră socială și de familie: altruismul, în conformitate cu asemenea îndemnuri, scade în proporție în care crește egoismul cel mai pronunțat.

La universitățile noastre avem și acum, ca altădată: tineri săraci mulți, iar tineri din părinți înstăriți puțini. Dar, ce deosebire între odată și acum! Tinerețea română săracă, al zilelor noastre, trăiește în mizerie și mai mare decât înainte de război, iar tinerii bogați și chel tuesc puterile nu în viața de societate și de familie, ci de obicei în localurile publice, care le atacă sănătatea sufletască și trupească.

La alte popoare tinerețea trăiește în mijlocul unei societăți, care se interesează în mod serios de soarta lui, de petrecerile și distracțiile ce i se potrivește, căci membrii acelei societăți au cu toții, fără deosebire de rang, sentimentul *raspunderii* pentru viitorul ce se pregătește țării lor. Cercul de învățare a tinerimii este acolo: casa părintească, casa rudelor, a prietenilor și a căminurilor studențești, și cât mai rar, sau nici de cum, localul public.

Societatea noastră, intelectuală, negustori, industriași și a., vor trebui să mai lase din odihnă și mulțumirea exclusivă, și să se gândească ce măsuri sunt datorate să ia, ca să îmbunătățească starea morală și materială a studenților, — dacă e vorba, ca noi înșine să stăpânim ca românii (fără această), și să o păstrăm tot românească pentru generațiile ce vin.

Mai multă grijă deci pentru tinerimea școlară, care nu trebuie lăsată să se înstăreze de tradițiile bune ale înaintașilor săi cu reputația d'ei în oameni muncitori, cruțători și având conștiința responsabilității atât ca singuratici, cât și

ca societate în slujba idealului comun al neamului.

Lucrurile acestea le expunem și în vederea întrunirilor preoțimii în conferințe, convocate în scopul adăpostirii fiilor de preoți la universitatea din Cluj.

Activitatea cercului religios-cultural din plasa de sus jud. Brașov

În 30 Decembrie 1923 s'a întrunit «cercul religios Codlea» și corpul didactic din plasa Bărsa de sus, jud. B. așov, în comuna Vulcan. Această zi va rămâne neuitată în sufletul locuitorilor români, cari au luat parte la bogatul program cultural al preoțimii și învățătorimii.

La sf. biserică a ținut o cuvântare S. S. părintele Coman din Ghimbav despre sentimentul recunoștinței, al binefacerii. A fost binecuvântată și cu atențiune ascultată de popor. După oficierea parastasului pentru preoți și învățători morți, s'a ținut în școala o lecție practică cu elevii cl. IV. A predat tinerul învățător Leonte Roman, după bun metod pedagogic. Criticile ce s'au rostit sânt în favorul învățătorului.

La masa comună dela hotelul comunal au participat preoții, învățătorii și mulți credincioși cu soțiile lor. A făcut bună impresie prezența numărului credincioșilor din comună.

După masă s'au adunat toți locuitorii români în sala mare a primăriei, unde a vorbit președintele Asociației culturale a corpului didactic, dl R. Cristoloveanu, director în Râșnov, arătând în cuvinte bineînțelese rostul acestor întruniri și relevând faptul, că comuna Vulcan este vrednică de harnicul părinte I. Dragoș, dar nici nu poate fi altfel într-o comună unde păstorul este ascultat de întreaga turmă sufletască.

Păr. Preșmercanu vorbește despre «Educația morală și rețele ce bantue societatea de azi». A dezvoltat tema dând soluții multumitoare.

Di subvizor Pascu a vorbit despre «Sângele bun și stricat, infecția sângelui». A demonstrat pe înțeles cum putem noi pătrunde prin aparate speciale în lumea microbilor, despre analiza sângelui și curățirea lui ș. a.

Sub conducerea Inv. Leonte Roman au cântat elevii, iar copiii d-lei grădina de copii au declamat, jucat teatru întrecându-se și prin dansuri naționale sub conducerea dsoarei Irina Pătușă. S'au distribuit elevilor merituosi cărți dăruite de dna Eva Luppu.

În conferința preoților seara păr. Dragoșea și-a dezvoltat tema: Despre mijloacele principale pentru intensificarea conștiinței religioase a credincioșilor, dând soluții bune, ca: completarea tuturor parohiilor cu preoți, să se precizeze întotdeauna, să se înstărească o bibliotecă cu cărți numeroase, serviciul divin să fie oficiat todeauna cu toată solemnitatea, răspândirea bibliei și cărților moralizatoare, a revistelor potrivite pentru popor, a ziarului «Lumina Satelor», în cercul cât mai larg, conferințe, întruniri dese, ajutorarea orfanilor, neputinilor, iar viața familială și individuală a preotului să fie exemplară pentru toți.

În tema: Despre averile pământești și folosirea lor în oglinda lumii evanghelice, Părintele I. Dragoșea demonstrează ideile principale ale lui Isus, care nu s'a ocupat cu probleme economice sociale, ci a pătruns în viața internă a sufletului dar în diferite parabole a atins și chestiuni economice. Bunurile pământești sânt după sf. scriptură divine. Deci trebuie folosite după voința sa. Noi trebuie să judecăm după felul de folosire a averilor dacă aduc sufletului fericire sau nu. Se condamnă agonisirea bunurilor prin lăcomie, că i ascunde deoparte muncitorilor de plată ce li se cuvine, risipirea averilor prin lux sau desfrânare ș. a. Iar cauzele abuzurilor în ce privește bunurile materiale trebuie să le căutăm în satisfacerea voluptăților prin mijlocul banilor, alipirea totală de bunuri materiale care dă tipul sgărçitului ș. a.

Cu impresii bune au plecat din această comună preoții și învățătorii, după ce mai întâi s'au întrunit la o consfătuire cu toții în casa ospitalieră a parohului local.

Coresp.

Nou abonament

Cu 1 Ianuar v. 1924 deschidem nou abonament, la *Telegraful Român*, cu prețurile arătate în fruntea ziarului.

Dnii abonați sânt invitați să-și înoesească din vreme abonamentul, stăruind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat postal. Numele abonatului și locuința (și poșta ultimă) să se scrie legibil, la adresa: *Administrația Telegraful Român, Sibiu.*

Tot odată facem cunoscut că, deoarece s'a urcat prețul hârtiei și s'a sporit leafa lucrătorilor tipografi, sântem nevoiți a urca, cu începerea anului nou, abonamentul.

Administrația.

INFORMAȚIUNI

Di N. Iorga pleacă zilele acestea la Paris și își continuă prelegerile la universitatea din acest mare centru de civilizație și să contribuie din nou, ca străinătatea să ne judece mai obiectiv țara și instituțiile sale.

Comunele românești, din Bănatul lugoslaviei retrocedate, au început să intre în stăpânirea României. Până la 15 Martie 1924 se vor lua în primire următoarele: Comșolui mic, Checea, Cerna, Uivar, Iamul mare, Lajnaș, Pusliniș, Beba, Pusta, Kerestur și Jimboalea, cu împrejurimile sale. După 15 Martie se vor preda lugoslaviei comunele Madoș și Pardani. Comunele ce trec în posesiunea noastră, au arborat tricolorul românesc.

Măsuri bune. Observându-se că foarte multe localuri unde se vând băuturi spirtoase, fac acest comerț și în zilele de Duminică, deși legea oprește categoric acest lucru, ministrul de interne a făcut cunoscut tuturor prefectilor de județ și poliției să ia măsurile convenite pentru respectarea legii, iar pe contravenienții să-i dea în judecată.

Impotriva pornografiei. Ministrul României în Elveția a semnat convenția internațională încheiată pentru apărarea societăților de propagandă pornografică. Societatea organizată de astăzi a săvârșit astfel primul act internațional impotriva otăvurilor, ce se încuiează cu deosebire în organisme slăbite și susceptibile d'a primi îndemnuri perverse. Iubitorii de literatură adevărată se vor bucura de înăptuirea legii impotriva unui curent bolnăvicios.

Moartea lui Lenin. În urma unei emoragii cerebrale a murit șeful bolșevismului Lenin, cu numele adevărat Vladimir Ulianov. Guvernarea sa nenorocită înregistrează ruina economică, financiară și morală a Rusiei, și astfel nădejdea sale d'a trece revoluția bolșevică peste frontierele rusești, nu s'au realizat; dimpotrivă, Rusia actuală încearcă să se refacă prin capitaluri străine. Conducerea afacerilor statului rusec o au deocamdată Kamenev, Stoln și Tînoviev.

Concert în Agnita. Miercuri, în 30 Ianuar a. c. seara, se va ține în Agnita, jud. Tarnava mare, un concert dat de fanfara militară din Sibiu în favoarea elevilor militari orfani de război cari au ieșit din orfelinat. După concert urmează dans. Este invitat tot poporul din jur.

Organizatorii.

Când se face apel de caritate. După informații din izvor german, se constată că în principalele stațiuni din Elveția germanii reprezintă 70 la sută din numărul străinilor, cari trăiesc în lux și deci cheltuiesc sume fabuloase. În același timp, o propagandă întinsă se face în Elveția în favoarea germanilor săraci. În cursul ultimei luni numeroase societăți de binefacere elvețiene au expediat în Germania milioane de pachete cu alimente. Presa elvețiană a atras atențiunea asupra faptului ciudat, că pe când în stațiunile sale climatice mil de germani duc trai princiar, Germania face apel la caritatea unui stat vecin pentru populația sa nevoiasă. În urma acestor juste observațiuni, guvernul federal elvețian a impus pe oaspeții germani, cari risipesc averea, la o taxă specială, ce va alimenta fondul de ajutor al societăților elvețiene de binefacere.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. La finea sf. liturghii din Duminică trecută, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, mănecând dela cuvintele psalmistului „*Dacă te am pe Tine Doamne, nu voi mai întreba de cer și de pământ*” — a rostit în biserica noastră catedrală o frumoasă și instructivă predică ascultată cu multă atențiune din partea celor prezenți.

Conferențe publice. A doua serie de conferențe și concerte, organizate de însoțirile noastre culturale sibieni, s'a deschis tot în sala prefecturii, Duminică în 27 l. c., la ora 6 seara prin câteva călduroase cuvinte adresate de dl Dr. Gh. Preda, care aduce mulțumiri atât publicului și sprijinitorilor manifestărilor culturale, cât și organizatorilor concertului din seara aceasta. A urmat apoi, conform programului, muzica de cameră (italiană și franceză) cu o introducere datorită dlui Dr. I. Crețu despre evoluția muzicii și cu bucați potrivite, executate cu deosebită îngrîșire, la pian, voce și instrumente cu coarde, din partea diletanților noștri din Sibiu. Muzica de cameră se va continua în alte 3 concerte, între care unul se va consacra muzicii românești.

Comitet local. Aderenții partidului național din Sibiu s'au întrunit în 20 l. c. într-o adunare deschisă de dl P. Drighici, care arătând noua organizare a partidului conform statutului adoptat de comitetul central învita adunarea să alcătuiască comitetul local din orașul Sibiu. În aceeași adunare, dl general I. Boeriu, președintele organizației județene a partidului național, face expunerea situației politice actuale. În comitetul local s'au aflat d-nii: Dr. O. Rusu președinte, membri: colonel I. r. I. Morariu, T. Doboi, N. Brau, A. Todor, Dr. C. Ștefan, V. Hozu, I. Magianu, G. Hedu, N. Petruț, I. Bozdog, L. Buzdugă, G. Droc, R. Pop, Tr. Marian, C. Banu și N. Ivan.

Artistul Soreanu și trupa sa, dela Teatrul național din București, vor juca în teatrul sibian Miercuri, în 30 l. c., comedia *Avarul* de Moliere, iar Joi în 31 l. c., piesa în 3 acte *Ciuta* de V. Popa. Bilete la Librăria Foaiă Poporului din strada Mitropoliei.

Teatru românesc. Comedia lui Moliere, *Doctorul fără voie*, o bătăie amarnică a «doctorilor» șarlatani, s'a reprezentat Joi, înăia oară nu de ajuns pregătită. Dama s'au distins de astă dată mai mult decât domni. Doamna Stănescu și d-nii Rădulescu, în roluri bine studiate, au obținut dese aplauze. Sganarel al dlui Antoniu se încă trebuia de mână lustruire. Cuvintele tari ale comediei lui Moliere și gesturile hotărâte ce le însoțesc, nu cer să fie reîfate, — dimpotrivă: *măsura* este dorită în deosebire la opere clasice.

Regiuni zootehnice și sanitare veterinare. Cu începere dela 1 ianuar 1924 teritoriul țării este împărțit în 10 regiuni zootehnice și sanitare veterinare. Sibiu se ține de Făgăraș, Mucel, Așeș, Valea, Olt, Teleorman, Romanși și Dolj, la regiunea IV. Craiova.

Locuri vacante. La prefectura poliției se află câteva locuri vacante de sergenți de orș. Tribuția: 980 — 1200 lei lunar, îmbrăcăminte și locuință gratuită.

Sednță literară. Joi, în 31 Ianuarie n. 1923 se ține sednță literară la R. uniunea meseriașilor români din Sibiu, strada Bruck năhal Nr. 17, la ora 8 seara. Conferențiar: dl Dr. Horia Petrescu.

Chemare. Tinerii născuți în anul 1903 găsiți apoi de serviciu militar se vor prezenta în ziua de 1 Februar 1924. De asemenea se vor prezenta și acei tineri cari au fost recrutați în absență. La 1 Martie a. c. trebuie să se prezinte acei tineri cari au fost recrutați la buca cărăși cu schimbul.

Consiliul ordănesc. Invalidi de război, care până acum s'au fost reformați, apoi viduve de război ale căror che stium de pensionare încă nu s'au rezolvat se vor prezenta până cel mai târziu la 1 Februar a. c. la secția militară a orașului Sibiu.

Consiliul ordănesc.

Școala normală Andrei Șaguna, Sibiu

Apel

Corpul profesoral al școlii normale Andrei Șaguna din Sibiu a luat hotărârea de a comemora pe foștii elevi ai acestei școli, morți în război pentru întregirea neamului. Se va face un parastas în biserica catedrală din Sibiu și o serbare comemorativă cu concursul foștilor elevi ai acestei școli. Se va întocmi un tablou cu fotografia și numele fiecărui erou, care tablou se va așeza în sala festivă a școlii, iar când școala va avea localul propriu, se va așeza la loc potrivit o tablă comemorativă.

În acest scop rugăm pe părinții, rudeniile și cunoscuții celor dispăruți, să ne trimită cât mai curând numele, o fotografie și amănunte despre luptele, locul, timpul și cauzele morții foștilor elevi ai acestei școli, morți sau dispăruți în război.

Rugăm de asemenea pe foștii elevi ai școlii noastre cari au făcut serviciul militar în război, să ne comunice timpul cât au servit, calitatea serviciului, luptele la care au luat parte, distincțiile primite etc.

Rugăm și pe foștii elevi ai școlii noastre, învățători și învățătoare, cari doresc și pot să și dea concursul la serbare, să ne comunice numele și domiciliul lor actual, pentru că din bună vreme să ne putem orienta asupra numărului participanților și să le putem trimite informațiile necesare.

Toate scrisorile se vor adresa: direcțiunii școlii normale Andrei Șaguna, Sibiu.

Corpul didactic al școlii normale Andrei Șaguna.

Poșta redacției

«Pe pământ pace»... Pentru un popor care abia acum își începe viața cu atâtă încredere și însoțire, publicarea «gândurilor de Crăciun ale unui francez elvețian» ar fi, credem, descurajator. Una e occidentalul și alta este răsăritul: noi, dela răsărit, avem nădejdi și credință, din care trebuie să răsădă noua viață românească. De aceea nu-i de prisos să mai rărim din vortele posomorâte.

Nr. 600/1923

(168) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasă a III-a Șeșuri, protopopiatul Zar-

andului, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru venitele dela stat.

Cererele se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial, iar concurenții cu observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică.

Brad, la 14 Decembrie 1923.

Oficiul protopopesco ortodox român al Zarandului.

Pompiliu Piso,
protopop.

Nr. 429/1923

(167) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Folt, protopresbiteratul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoției dela stat, casă parohială, 7 jug. porțiune canonică, o zi de clacă dela fiecare familie și strolele obișnuite.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuți poporului credincios.

Geoagiu, la 29 Nov. 1923.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop

Am sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci: Bibliotecă pentru toți, Minerve, Căminul Semănătorilor, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Bibliotecă Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

A apărut și se vinde în Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul visect 1924

[Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri]

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Rugăciune (în versuri frumoase). Chipuri din viața lui Isus Hristos (Paștile și Învierea) tălmăcită cu vorbele Sfintei Scripturi. Cartea Cărilor. În amintirea celor doi bărbați mari: Șaguna și Lazar. Zăa de plăți și răsplată. Cum era figura Mântuitorului, după descrierea unui păgân. Sfântul Apostol Petru Bunuri e pământesc. Norul, povestire. Primejdia vorbelor multe despre băutura. Luptă în contra beției. Ce fel de cooperative ne trebuie? Despre pot Pogorârea Duhului Sfânt. Felurite și interesante (1. Sfat potrivit; 2. Ingropat de viu 3. Cămătarul ș. a.). A binele. Glume. Sfaturi potrivite ș. a.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Isus înaintea lui Pilat Isus spre Golgota. Isus între cei doi tâlhari. Isus răstignit. Punerea în mormânt. Învierea. Pogorârea Duhului Sfânt.

Alară de acestea conține: figura lui Andrei Șaguna și a lui Gheorghe Lazăr în celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însenăarea târgurilor, întocmite după luni. Anunțuri ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, cathești și învățători, — și altă ediție, fără Șematism.

Prețul: Ediția cu Șematism 25 Lei; fără Șematism numai 7 Lei;

Plius porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat